ELDAD DANIVS
HEBRAEVS HISTORICVS
DE IVDAEIS CLAVSIS,
eorúmque in Æthiopia
beatiſſimo imperio.

G. Genebrardo Bened. interprete.

PARISIIS,
Apud Federicum Morellum,
in vico Bellouaco, ad
vrbanam Morum.
1563.

D. GILBERTO FILHOLI *Doctiſſimo Nauphlæorum Cœnobiarchæ, Gilb. Genebrardus Bened.* S.P.D.

ELDADIS DANII elegantem de Iudæis clauſis hiſtoriam, quam quidem acceptam ab Hebræo mihi apud te legere, aliis verò in Latinum cōuertere cœperam, tuo nomine, vir doctiſsime, emittimus. Idque maximè, quia dum huius tibi feciſſem copiam, magna mihi viſus es teneri voluptate, atque prædicare, te id conſecutum, quod à noſtris ſatis obſcurè, ne dicam variè, tradebatur. Geographi enim illa, quæ de illorum ſedibus ac imperio diſſerunt, ex eo, quòd Salmanazar Aſſyrius decē tribus in remotiſsimum exilium, vt quartus liber Regum perſpicuè indicat, tranſtulit, magis ariolantur quàm docent. Accipe igitur humaniſsimè lucubratiūculam hanc, quæ apud te condita, tuâ cauſâ editur, atque Danium ea de ſuis, quæ veteres de fortunatis inſulis & ſeculo aureo perhibuere, deſcribentem audi.

LIBER ELDADIS DANII HEBRAEI HISTORICI, DE Iudæis clauſis, eorúmque in Æethiopia beatiſſimo imperio.

Interprete G. Genebrardo Bened.

BENEDICTVS DEVS Rex Regum, qui ſelegit Iſraelem è cunctis nationibus, ac ei dedit legem & præcepta, illum ſegregãs è ſeptuaginta linguis, atque præcipiens, vt ſexcenta & tredecim mandata ſeruaret, & ſingulatim ſuo tempore firmiter cuſtodiret. Ac ſanè Iſraelitæ quo tempore præſtiterunt voluntatem eius, iugum cuiuſquam externi non ſubiere, quouſq; ſtetit Ieroboamus Nebati filius. Is primus peccauit & ad peccandũ induxit Iſraelitas, vt & conflarint duos vitulos aureos, & diſtracti ſint ab imperio familiæ Dauidicæ. Coactis enim decem tribubus, iuſſit vt inſurgerent & prælio decernerent cum Roboamo & Ieroſolymitanis. His verò reſpondentibus, Cur

Iudæorum præcepta 613.

pugnabimus aduerſum fratres noſtros, & aduerſum filium Domini noſtri Dauidis Regis Iſraelis & Iudæ? dixerunt Seniores, nullos illi eſſe in vniuerſis tribubus Iſraelicis præſtantiores robore tribulibus Danis. Itaque confeſtim filios Danis iuſsit ille inſurgere & dimicare cũ Iuda. Hi renuunt, ac teſtantur caput conſanguineorum, ſe non inituros prælium aduerſum fratres ſuos, nec fuſuros ſanguinẽ eorum fruſtrà. Hoc affirmato extulerunt enſes, lanceas, arcus, ſeipſóſque obtulerunt, vt potius morerentur & inirent bellum cum Ieroboamo, donec liberarit eos Deus à cæde fratrum ſuorum, & promulgarint præconis voce per totam tribum Daniam, Fugite, & egredimini in terram Aegypti. Deinde deliberantes de vaſtanda Aegypto, & interimendis cunctis habitatoribus eius, Principes his verbis dehortantur: Nonne ſcriptum eſt in lege, ne eam denuò reuiſamus? quomodo igitur nos deſcẽdimus in Aegyptum? Quin & cõſilia agitabant de inuadendis Idumæis, Amalechitis, & Ammonitis: ſed cùm intellexiſsent conſignatũ diuinis literis, quòd Dominus etiam prohibuiſſet, ne Iſraelitæ poſsiderent terminum illorum, immiſit in eos Deus ſpiritum & conſilium optimum, vt ſcilicet ſuperarent flumen Phyſon, vectique camelis caſtra in Aethiopiã

perduceret. Illam nacti ſunt pinguem & commodam agris, vineis, hortis, paradiſis. Sed nec prohibiti ſunt à colonis, quin eam inhabitarent & fœdus cum eis pangerent. Vbi autem plurimis annis ſic apud eos egiſſent, Aethiopas tandem ſibi tributários reddiderunt: creuerunt, multiplicatíque ſunt mirum in modum. Præterea illò profectæ ſunt tres tribus Iſraelicæ Nephtalis, Gaddi, & Aſeris, & abeundo caſtra ponebant in deſertis, quouſque attigiſſent terminū eorum, & necaſſent plurimos Aethiopum, quâ patet iter quatridui ad tranſuerſum tractum dierum totidem. Et etiamnum hodie aduerſus ſeptem imperia pugnant. hæ quidem ſunt quatuor tribus, Dania, Nephtalia, Gaddea & Aſerina, quæ caſtra fixerunt in Hauila anteriore †, vbi eſt aurum, in Goucis, Koueis, Aſureis, in regno Pherueorum de imperio Horinoth, atque iniecerunt manus in ſuorum hoſtium ceruices. Vel, Orientali.

Anno quolibet prælio dimicant aduerſus ſeptem hæc regna & linguas, nempe terram Tuſigá, Kamtuá, Kohá, Marhugiá, Takul, Bacmá & Kacuá, quæ ſunt trans flumina Aethiopiæ, vt impleatur vaticinium prophetarum, Vltra flumina Aethiopiæ, &c. His tribubus aurum eſt, argentum, lapides, oues, boues, cameli, aſini, Eſaiæ 18.

magnâ admodum copiâ. Serunt, metũt, & habitant in tentoriis: proficiſcentes caſtra metãtur è termino in terminum quatuor dierum iter longè & latè, nec figunt caſtra niſi vbi ſunt fructus, agri, & vineæ. Nomen Regis eorum Huziel filius Mathielis: nomẽ principis magni Nicoleus ex filiis Aaliabi: nomen autem iudicis eorum Abdan filius Miſaelis de tribu Aſerina.

Lapidatio, Exuſtio, ſtrãgulatio, cædes.

Porrò quatuor mortis genera, quæ vſitata ſunt apud Senatores Iudæos, illìc ſuo habentur loco. Quo verò tempore quærũt proficiſci in militiam clangit præco buccinâ, & exeunt omnes cum imperatore exercitus ad centum viginti millia equitum, & centena millia peditum. Earum quatuor tribuum vna quóque menſe exit in aciem, vbi & perſiſtit tres totos mẽſes: ſub finem verò eorum, quicquid vexerit ex hoſtium ſpoliis, diſtribuit viritim cum tribu ſua. Tribus Danis ex filiis Samſonis, tanquam arena maris in itinere quatuor dierum, robuſtos habet plurimos. Hi quo tempore pugnandum eſt, ſe in hanc ſententiam mutuò cohortantur, Non honeſtum eſt fugari, pulchra eſt nobilitas, moriatur iuuenis & ne fugiat, roboret cor ſuũ in Domino robore meo, ſpe mea, armis meis: in acumine gladij mei apud ſeſe mirabitur ſpiritus meus, & oſtendet gaudium meũ in acie. Equus mi, quoties duxiſti,

captiuas puellas Aethiopiæ? Proinde laudantur prælij nomine, & ita ſe gerunt ad finem vſque trium menſium.

His vertentibus redeunt, & deferunt omnes manubias ad regem Huzielem. Is vniuerſas diuidit inter omnes Iſraelitas, qui in terra ipſorum habitant, atque omnibus tribuit, qui modò ſint partis Dominicæ. Similiter tribus aliis mẽſibus ſuccedit tribus Nephtalia, præliúmque gerit: tribus etiam aliis tribules Gaddei, donec compleantur menſes duodecim, & reuoluantur ad initium. Tribus Moſis legiſlatoris noſtri iuſti & ſerui Domini, quæ illic nominatur tribus Ianus, conuerſa eſt ab idololatria, & inſiſtit timori Domini. Fluuius ingens cingit eos ambitu trium menſium, longè & latè tantundem quadratus. Ipſi habitant in ædibus ſumptuoſis, ædificiis ſuperbis & turribus, quæ & ſibi ipſi conſtruunt. Non eſt apud illos quicquam impuri, non auis, non fera, non iumentum, non animal noxium, ne muſca quidem, aut vulpes, pulex, crabro, anguis, ſcorpio, canis, aut vllum quod nocere poſſit. omnia illic pura, vt oues, vt boues. Oues eorum bis quotannis fœtificant: bis ſerunt & metunt. Illis horti, pomaria & omnium fructuum viridaria ſuppetunt, omne item genus leguminis, peponum, cæparum, alliorum, tritici,

Tradunt Hebræi, prolẽ Moſis ſuſceptam à Madianitide, adhæſiſſe religioni maternæ neglecto Iudaico cultu, & proinde eius inter proſapias nõ meminiſſe ſcripturam. iam hîc in æthiopia cõuerſa eſſe dicitur.

hordei, ac ex vno gignuntur centum. Sunt autem illi peritiſſimi fidei & religionis, docti in Miſná, in Talmud, in Agadá. Talmud quod habent, linguâ ſanctâ, puréque Hebraicâ deſcriptum eſt: & ſic ipſi legunt quemadmodum Sapientes noſtri, prout acceperũt ab ore Ioſuæ Nunis filij, quem docuerat Moſes, quem oraculum præpotentis Dei. Ignorant Magiſtros & Doctores, qui ſub templo ſecundo fuerunt, eo quòd ad ipſos non peruenerint, nec eos nouerint. Non aliam linguam, quàm ſanctam norunt: religiosè abſtinent vino Idôlis libato, & ab eo quod grauiter cauerunt Doctores in lectionibus de iugulandis pecudibus, & de diſcerptis, iuxta hæc Scribarum verba, Obligat magis Moſes doctor noſter, quàm verba Scribarum. Non iurant per Deum quandiu fruuntur vſura lucis huius, quin potius excandeſcunt in illum qui coràm iurarit, ac increpant eum in hæc verba, Paupérne es? quare indignè tractas nomen Domini ore tuo? omnia in ore tuo ſunt: ſi buccella eſt, comede illam: ſi aqua, bibe illam: an neſcis ſcelere iuramenti filios tuos mortuos, cùm adhuc eſſent parui? & ita hortãtur omnes vt colant Dominum in metu & timore, in integritate cordis, quia filij Moſis ſerui domini prorogant dies, ac viuũt centũ annos aut centũ viginti: nec filia filiúſve moritur

His continẽtur traditiones patrum, & ſentẽtiæ.

ve moritur

ve moritur viuente patre, ſed perueniũt ad tres, aut etiam quatuor ætates. Videt pater filios, nepotes, & ſobolem arantem, metentem & ſemper aliquid molientem, quòd nec ſeruos nec ancillas habeant. Officinam quiſque excolit ſuam, ſuúmque ſumptum exercet. ſunt illis domus quas claudant, nec id tamen faciunt, ne noctu quidem, quoniam inter ſe neque furem habent, neque quemquam qui mali aut damni aliquid inferat. Quin etiam puellus agit greges iter quamplurimorum dierum, nec metuit quicquam à latronibus, aut malignis†, aut fera beſtia, aut alio incommodo, quòd cuncti ſancti ſint & puri. Leuitæ occupantur in lege & mandatis, & adhuc ſunt in ſacrificationibus Moſis legiſlatoris noſtri, vt proinde omnia hæc illis Dominus cõceſſerit. Prætereà nullos homines vident, nec ab aliis videntur ipſi, ſed ſe mutuò fruuntur quatuor hæ tribus, habitãtes vltra flumina Aethiopiæ, ſéque inuicem viſunt & colloquuntur. Dæmonibus Leuitæ.

Fluuius autem ſabbaticus eas circumluit, quod ſcribitur de illis in Eſaia, Dicite vinctis, egredimini. Porrò apud eas magna eſt auri & argenti copia. Serunt linum, educant vermes ſericos, conficiunt ſpecioſiſſimas veſtes & tunicas inſtar Aegyptiacarum duplices & ſemel atque iterum duplicatas, abſque numero. Lati- Bombices.

Fluuius forſan bitumi-noſus, & aſphaltites.

tudo fluuij ſabbatici ducentorum eſt cubitorum circiter iactum arcus. Fluuius ille plenus eſt arena & lapidibus abſque aquis, ſonitúſque lapidum illorum perinde ſtridet, atque tonitru ingens, aut fluctus maris & ſpiritus procelloſus, nocte auditur ſonus eius ad iter dimidiati diei. Sunt ibi fontes, & confluunt omnes in lacum vnũ, illis terra tota irrigua eſt. In illo lacu ebulliunt piſces, & eius ripis volitant aues omnis generis mundæ. Fluuius ille ex lapidibus & arena ſtridet totis ſex diebus profeſtis, ſabbatis autem quieſcit atque tranquillus eſt, ſtatímque conſcendit ignis per fluuij circuitum à veſpera ſabbati ad exitum vſque, & tantam emittit flammam, vt nullus ad illum accedere poßit vel à ſemiſſe miliaris, quocunque tandem è latere. Ignis lambit quicquid circùm radices egit, illud cum terra extrahens.

Quatuor hæ tribus Danis, Gaddi, Nephtalis & Aſeris verſantur cum pecoribus ſuis iuxta ripam fluminis, vt detondeãt oues ſuas. eſt enim terra ſpatioſa, plana, ac pura, vt nec tribulum, nec olus inutile proferat. Cùm vident tribum Moſis, congregantur ipſi, & conſiſtunt in ora fluminis, clamandóque inquiunt, Fratres noſtri tribus recti, nobis oſtendite camelos, canes & aſinos. vbi illi, Quàm longus eſt camelus iſte,

quàm longa ceruix eius, quàm verò exigua cauda illius! atque alij alios appellant ſalutántque mutuò.

Venit autem ad nos iuſtus iſte, cuius nomen Eldad de tribu Dania, ſuperatis campeſtribus & locis planis, vt hæc nunciaret omnibus filiis Iſraelis per terras diſperſis, & afferret conſolationes. Talis autẽ eius à fluminibus Aethiopiæ egreſſio fuit. Ingreſſus eſt mare ipſe, & alter de tribu Aſeris, vt negotiaretur cum nautis, & ab illis veſtes atque ornamenta emeret. Ingreſſi verò ſunt ambo paruam cymbam vnà cum pueris ſuis, factóque naufragio intempeſta nocte parauit Dominus duobus his viris tabulam. Hac abrepta fluitarunt in pelago, donec eiicerentur ad populum quendã, nomine Amargum. Hi Aethiopes ſunt, nigriores coruo, ſtatura proceri, humana carne veſcuntur. Cùm ſuſtuliſſent iuſtos hos, alterum, quia pinguis erat & valens, delicatúſque admodum, correptum protinus comederunt, cùm tamen ipſe viuus, clamitans flénſque diceret, Hei matri meæ corporis mei animati cauſa, & quoniam dedidit me procreator morti mirabili. edunt enim Aethiopes carnem meam. Illum pium vbi deuoraſſent, traxerunt Eldadem Danium, de quo loquimur, & impoſuerunt ei collarium, vt aſſeruatus pin-

gueſceret atque obeſior redderetur. erat enim infirmus & macer. Præbebãt autem illi cibum affatim, quem etiam comedebat, diu apud eos manẽs, quouſque Dominus ad ſalutẽ ipſi eluxit. Nam irruerunt à regione altera copiæ in hos Aethiopas, captiuóſque duxerunt eos, diripuerunt, necarunt in illius captiuitatis æſtu. Captus etiam eſt iuſtus hic Danius, fuítque apud eos (colebãt autem impij illi ignem) annos quatuor, donec perducerent illum ad regionem Aſin, & eum emeret Iudæus quidam triginta duobus aureis. Nauigauit mare quouſque continentem attigiſſet, & incidiſſet in tribũ Iſſacharis.

Immanis altitudinis. Deut.31. Ioſ.1.

Illa accolit montes abyſſi †, qui ſubiacent Mediæ & Perſidi, diligens obſeruatrix legis huius, Ne recedat liber legis ab ore tuo. Nullius dominatum fert, præterquàm Dei: cum nullo mortalium dimicat aliâ, quàm legis, pugnâ: ſumma pace & trãquillitate viuit, abſq; aduerſario, abſq; occurſu malo: incolit quadratum ſpatium itineris dierum decem, in quamcunque voles partem. Illi eſt magna vis pecoris, camelorum, aſinorũ, ſeruorum, & ancillarum. Nõ aliud armorum genus gerit, quàm cultrum, mactationis cauſa. Fideles ſunt, abhorrent ab oppreſſione & rapina: ſed & ſerui eorum ita fidi ſunt, vt ad inuentum in via magnum di-

uitiarum pōdus non adiiciant manus. Inter eos agunt qui adorent ignem, & accipiant in vxores matres ſororésve. Non illic eſt in vſu cultura terræ: non metunt, non colunt vineas, ſed omnia argento emunt. Iudicem & principem habent Naaſon nomine: quatuor mortis genera ſenatoria exercent. Loquuntur linguâ ſanctâ, item Perſicâ, & Arabicâ.

Filij autem Zabulonis ſiti ſunt ad Pharanis montes, & ad viciniam illorum accedunt: figunt tabernacula pellicea, à prouincia Agheamiá ad flumen vſque Euphratis. Tribus Rubenus è regione eorum, à tergo eorundem Pharanis montium. Inter eos pax eſt & amor, ſimúlque procedunt in aciem, obſidēt vias, ac omnia ſpolia diuidunt, graſſantúrque per viam Perſidis & Babylonis. Dapale onus cameli apud eos duobus argenteis emitur. Loquuntur linguâ Cedaris ſeu Arabica: penes eos ſcriptura eſt, Miſná, Talmud, Agadá. Singulis ſabbatis incipiunt Homilias linguâ ſanctâ, & ſententias patrum eadem linguâ.

Ephraimus & dimidia tribus Menaßis ibi eſt, in montibus auſtrinis, prouincia Meſugá, cuius homines tetrico ſunt vultu & ſubnigro, poßident equos, intercipiunt itinera, nemini parcunt. Non illis aliunde victus, quàm ex præ- Interſecant, coupent les chemins.

D. GILBERTO FILHOLI *Doctiſsimo Nauphlæorum Cœnobiarchæ, Gilb. Genebrardus Bened. S.P.D.*

ELDADIS DANII elegantem de Iudæis clauſis hiſtoriam, quam quidem acceptam ab Hebræo mihi apud te legere, aliis verò in Latinum cõuertere cœperam, tuo nomine, vir doctiſsime, emittimus. Idque maximè, quia dum huius tibi feciſſem copiam, magna mihi viſus es teneri voluptate, atque prædicare, te id conſecutum, quod à noſtris ſatis obſcurè, ne dicam variè, tradebatur. Geographi enim illa, quæ de illorum ſedibus ac imperio diſſerunt, ex eo, quòd Salmanazar Aſſyrius decẽ tribus in remotiſsimum exilium, vt quartus liber Regum perſpicuè indicat, tranſtulit, magis ariolantur quàm docent. Accipe igitur humaniſsimè lucubratiũculam hanc, quæ apud te condita, tuâ cauſâ editur, atque Danium ea de ſuis, quæ veteres de fortunatis inſulis & ſeculo aureo perhibuere, deſcribentem audi.

LIBER ELDADIS DANII HEBRAEI HISTORICI, DE Iudæis clauſis, eorúmque in Æethiopia beatiſſimo imperio.

Interprete G. Genebrardo Bened.

BENEDICTVS DEVS Rex Regum, qui ſelegit Iſraelem è cunctis nationibus, ac ei dedit legem & præcepta, illum ſegregãs è ſeptuaginta linguis, atque præcipiens, vt ſexcenta & tredecim mandata ſeruaret, & ſingulatim ſuo tempore firmiter cuſtodiret. Ac ſanè Iſraelitæ quo tempore præſtiterunt voluntatem eius, iugum cuiuſquam externi non ſubiere, quouſq; ſtetit Ieroboamus Nebati filius. Is primus peccauit & ad peccandũ induxit Iſraelitas, vt & conflarint duos vitulos aureos, & diſtracti ſint ab imperio familiæ Dauidicæ. Coactis enim decem tribubus, iuſſit vt inſurgerent & prælio decernerent cum Roboamo & Ieroſolymitanis. His verò reſpondentibus, Cur

Iudæorum præcepta 613.

pugnabimus aduerſum fratres noſtros, & aduerſum filium Domini noſtri Dauidis Regis Iſraelis & Iudæ? dixerunt Seniores, nullos illi eſſe in vniuerſis tribubus Iſraelicis præſtantiores robore tribulibus Danis. Itaque confeſtim filios Danis iuſsit ille inſurgere & dimicare cũ Iuda. Hi renuunt, ac teſtantur caput conſanguineorum, ſe non inituros prælium aduerſum fratres ſuos, nec fuſuros ſanguinẽ eorum fruſtrà. Hoc affirmato extulerunt enſes, lanceas, arcus, ſeipſóſque obtulerunt, vt potius morerentur & inirent bellum cum Ieroboamo, donec liberarit eos Deus à cæde fratrum ſuorum, & promulgarint præconis voce per totam tribum Daniam, Fugite, & egredimini in terram Aegypti. Deinde deliberantes de vaſtanda Aegypto, & interimendis cunctis habitatoribus eius, Principes his verbis dehortantur: Nonne ſcriptum eſt in lege, ne eam denuò reuiſamus? quomodo igitur nos deſcẽdimus in Aegyptum? Quin & cõſilia agitabant de inuadendis Idumæis, Amalechitis, & Ammonitis: ſed cùm intellexiſſent conſignatũ diuinis literis, quòd Dominus etiam prohibuiſſet, ne Iſraelitæ poſsiderent terminum illorum, immiſit in eos Deus ſpiritum & conſilium optimum, vt ſcilicet ſuperarent flumen Phyſon, vectique camelis caſtra in Aethiopiã

perducerēt. Illam nacti ſunt pinguem & commodam agris, vineis, hortis, paradiſis. Sed nec prohibiti ſunt à colonis, quin eam inhabitarent & fœdus cum eis pangerent. Vbi autem plurimis annis ſic apud eos egiſſent, Aethiopas tandem ſibi tributários reddiderunt: creuerunt, multiplicatíque ſunt mirum in modum. Præterea illò profectæ ſunt tres tribus Iſraelicæ Nephtalis, Gaddi, & Aſeris, & abeundo caſtra ponebant in deſertis, quouſque attigiſſent terminū eorum, & necaſſent plurimos Aethiopum, quâ patet iter quatridui ad tranſuerſum tractum dierum totidem. Et etiamnum hodie aduerſus ſeptem imperia pugnant. hæ quidem ſunt quatuor tribus, Dania, Nephtalia, Gaddea & Aſerina, quæ caſtra fixerunt in Hauila anteriore †, vbi eſt aurum, in Goueis, Koueis, Aſureis, in regno Pherueorum de imperio Horinoth, atque iniecerunt manus in ſuorum hoſtium ceruices. Vel, Orientali.

Anno quolibet prælio dimicant aduerſus ſeptem hæc regna & linguas, nempe terram Tuſigá, Kamtuá, Kohá, Marhugiá, Takul, Bacmá & Kacuá, quæ ſunt trans flumina Aethiopiæ, vt impleatur vaticinium prophetarum, Vltra flumina Aethiopiæ, &c. His tribubus aurum eſt, argentum, lapides, oues, boues, cameli, aſini, Eſaiæ 18.

magnâ admodum copiâ. Serunt, metũt, & habitant in tentoriis: proficiſcentes caſtra metãtur è termino in terminum quatuor dierum iter longè & latè, nec figunt caſtra niſi vbi ſunt fructus, agri, & vineæ. Nomen Regis eorum Huziel filius Mathielis: nomẽ principis magni Nicoleus ex filiis Aaliabi: nomen autem iudicis eorum Abdan filius Miſaelis de tribu Aſerina.

Lapidatio, Exuſtio, ſtrãgulatio, cædes.

Porrò quatuor mortis genera, quæ vſitata ſunt apud Senatores Iudæos, illic ſuo habentur loco. Quo verò tempore quærũt proficiſci in militiam clangit præco buccinâ, & exeunt omnes cum imperatore exercitus ad centum viginti millia equitum, & centena millia peditum. Earum quatuor tribuum vna quóque menſe exit in aciem, vbi & perſiſtit tres totos mẽſes: ſub finem verò eorum, quicquid vexerit ex hoſtium ſpoliis, diſtribuit viritim cum tribu ſua. Tribus Danis ex filiis Samſonis, tanquam arena maris in itinere quatuor dierum, robuſtos habet plurimos. Hi quo tempore pugnandum eſt, ſe in hanc ſententiam mutuò cohortantur, Non honeſtum eſt fugari, pulchra eſt nobilitas, moriatur iuuenis & ne fugiat, roboret cor ſuũ in Domino robore meo, ſpe mea, armis meis: in acumine gladij mei apud ſeſe mirabitur ſpiritus meus, & oſtendet gaudium meũ in acie. Equus mi, quoties duxiſti,

captiuas puellas Aethiopiæ? Proinde laudantur prælij nomine, & ita ſe gerunt ad finem vſque trium menſium.

His vertentibus redeunt, & deferunt omnes manubias ad regem Huzielem. Is vniuerſas diuidit inter omnes Iſraelitas, qui in terra ipſorum habitant, atque omnibus tribuit, qui modò ſint partis Dominicæ. Similiter tribus aliis mẽſibus ſuccedit tribus Nephtalia, prælіúmque gerit: tribus etiam aliis tribules Gaddei, donec compleantur menſes duodecim, & reuoluantur ad initium. Tribus Moſis legiſlatoris noſtri iuſti & ſerui Domini, quæ illic nominatur tribus Ianus, conuerſa eſt ab idololatria, & inſiſtit timori Domini. Fluuius ingens cingit eos ambitu trium menſium, longè & latè tantundem quadratus. Ipſi habitant in ædibus ſumptuoſis, ædificiis ſuperbis & turribus, quæ & ſibi ipſi conſtruunt. Non eſt apud illos quicquam impuri, non auis, non fera, non iumentum, non animal noxium, ne muſca quidem, aut vulpes, pulex, crabro, anguis, ſcorpio, canis, aut vllum quod nocere poſſit. omnia illic pura, vt oues, vt boues. Oues eorum bis quotannis fœtificant: bis ſerunt & metunt. Illis horti, pomaria & omnium fructuum viridaria ſuppetunt, omne item genus leguminis, peponum, cæparum, alliorum, tritici,

Tradunt Hebræi, prolẽ Moſis ſuſceptam à Madianitide, adhæſiſſe religioni maternæ neglecto Iudaico cultu, & proinde eius inter proſapias nõ meminiſſe ſcripturam. iam hîc in æthiopia cõuerſa eſſe dicitur.

hordei, ac ex vno gignuntur centum. Sunt autem illi peritiſſimi fidei & religionis, docti in Miſná, in Talmud, in Agadá. Talmud quod habent, linguâ ſanctâ, puréque Hebraicâ deſcriptum eſt: & ſic ipſi legunt quemadmodum Sapientes noſtri, prout acceperũt ab ore Ioſuæ Nunis filij, quem docuerat Moſes, quem oraculum præpotentis Dei. Ignorant Magiſtros & Doctores, qui ſub templo ſecundo fuerunt, eo quòd ad ipſos non peruenerint, nec eos nouerint. Non aliam linguam, quàm ſanctam norunt: religiosè abſtinent vino Idôlis libato, & ab eo quod grauiter cauerunt Doctores in lectionibus de iugulandis pecudibus, & de diſcerptis, iuxta hæc Scribarum verba, Obligat magis Moſes doctor noſter, quàm verba Scribarum. Non iurant per Deum quandiu fruuntur vſura lucis huius, quin potius excandeſcunt in illum qui coràm iurarit, ac increpant eum in hæc verba, Paupérne es? quare indignè tractas nomen Domini ore tuo? omnia in ore tuo ſunt: ſi buccella eſt, comede illam: ſi aqua, bibe illam: an neſcis ſcelere iuramenti filios tuos mortuos, cùm adhuc eſſent parui? & ita hortãtur omnes vt colant Dominum in metu & timore, in integritate cordis, quia filij Moſis ſerui domini prorogant dies, ac viuũt centũ annos aut centũ viginti: nec filia filiúſve moritur

His continẽtur traditiones patrum, & ſentẽtiæ.

ve moritur

ve moritur viuente patre, ſed perueniūt ad tres, aut etiam quatuor ætates. Videt pater filios, nepotes, & ſobolem arantem, metentem & ſemper aliquid molientem, quòd nec ſeruos nec ancillas habeant. Officinam quiſque excolit ſuam, ſuúmque ſumptum exercet. ſunt illis domus quas claudant, nec id tamen faciunt, ne noctu quidem, quoniam inter ſe neque furem habent, neque quemquam qui mali aut damni aliquid inferat. Quin etiam puellus agit greges iter quamplurimorum dierum, nec metuit quicquam à latronibus, aut malignis†, aut fera beſtia, aut alio incommodo, quòd cuncti ſancti ſint & puri. Leuitæ occupantur in lege & mandatis, & adhuc ſunt in ſacrificationibus Moſis legiſlatoris noſtri, vt proinde omnia hæc illis Dominus cōceſſerit. Prætereà nullos homines vident, nec ab aliis videntur ipſi, ſed ſe mutuò fruuntur quatuor hæ tribus, habitātes vltra flumina Aethiopiæ, ſéque inuicem viſunt & colloquuntur. Dæmonibus Leuitæ.

Fluuius autem ſabbaticus eas circumluit, quod ſcribitur de illis in Eſaia, Dicite vinctis, egredimini. Porrò apud eas magna eſt auri & argenti copia. Serunt linum, educant vermes ſericos, conficiunt ſpecioſiſſimas veſtes & tunicas inſtar Aegyptiacarum duplices & ſemel atque iterum duplicatas, abſque numero. Lati- Bombices.

Fluuius forſan bitumi-noſus, & aſphaltites.

tudo fluuij ſabbatici ducentorum eſt cubitorum circiter iactum arcus. Fluuius ille plenus eſt arena & lapidibus abſque aquis, ſonitúſque lapidum illorum perinde ſtridet, atque tonitru ingens, aut fluctus maris & ſpiritus procelloſus, nocte auditur ſonus eius ad iter dimidiati diei. Sunt ibi fontes, & confluunt omnes in lacum vnū, illis terra tota irrigua eſt. In illo lacu ebulliunt piſces, & eius ripis volitant aues omnis generis mundæ. Fluuius ille ex lapidibus & arena ſtridet totis ſex diebus profeſtis, ſabbatis autem quieſcit atque tranquillus eſt, ſtatímque conſcendit ignis per fluuij circuitum à veſpera ſabbati ad exitum vſque, & tantam emittit flammam, vt nullus ad illum accedere poſſit vel à ſemiſſe miliaris, quocunque tandem è latere. Ignis lambit quicquid circùm radices egit, illud cum terra extrahens.

Quatuor hæ tribus Danis, Gaddi, Nephtalis & Aſeris verſantur cum pecoribus ſuis iuxta ripam fluminis, vt detondeāt oues ſuas. eſt enim terra ſpatioſa, plana, ac pura, vt nec tribulum, nec olus inutile proferat. Cùm vident tribum Moſis, congregantur ipſi, & conſiſtunt in ora fluminis, clamandóque inquiunt, Fratres noſtri tribus recti, nobis oſtendite camelos, canes & aſinos. vbi illi, Quàm longus eſt camelus iſte,

quàm longa ceruix eius, quàm verò exigua cauda illius! atque alij alios appellant ſalutántque mutuò.

Venit autem ad nos iuſtus iſte, cuius nomen Eldad de tribu Dania, ſuperatis campeſtribus & locis planis, vt hæc nunciaret omnibus filiis Iſraelis per terras diſperſis, & afferret conſolationes. Talis autē eius à fluminibus Aethiopiæ egreſſio fuit. Ingreſſus eſt mare ipſe, & alter de tribu Aſeris, vt negotiaretur cum nautis, & ab illis veſtes atque ornamenta emeret. Ingreſſi verò ſunt ambo paruam cymbam vnà cum pueris ſuis, factóque naufragio intempeſta nocte parauit Dominus duobus his viris tabulam. Hac abrepta fluitarunt in pelago, donec eiicerentur ad populum quendā, nomine Amargum. Hi Aethiopes ſunt, nigriores coruo, ſtatura proceri, humana carne veſcuntur. Cùm ſuſtuliſſent iuſtos hos, alterum, quia pinguis erat & valens, delicatúſque admodum, correptum protinus comederunt, cùm tamen ipſe viuus, clamitans flénſque diceret, Hei matri meæ corporis mei animati cauſa, & quoniam dedidit me procreator morti mirabili. edunt enim Aethiopes carnem meam. Illum pium vbi deuoraſſent, traxerunt Eldadem Danium, de quo loquimur, & impoſuerunt ei collarium, vt aſſeruatus pin-

gueſceret atque obeſior redderetur. erat enim infirmus & macer. Præbebāt autem illi cibum affatim, quem etiam comedebat, diu apud eos manēs, quouſque Dominus ad ſalutē ipſi eluxit. Nam irruerunt à regione altera copiæ in hos Aethiopas, captiuóſque duxerunt eos, diripuerunt, necarunt in illius captiuitatis æſtu. Captus etiam eſt iuſtus hic Danius, fuítque apud eos (colebāt autem impij illi ignem) annos quatuor, donec perducerent illum ad regionem Aſin, & eum emeret Iudæus quidam triginta duobus aureis. Nauigauit mare quouſque continentem attigiſſet, & incidiſſet in tribū Iſſacharis.

Immanis altitudinis. Deut. 31. Ioſ. 1.

Illa accolit montes abyſſi †, qui ſubiacent Mediæ & Perſidi, diligens obſeruatrix legis huius, Ne recedat liber legis ab ore tuo. Nullius dominatum fert, præterquàm Dei: cum nullo mortalium dimicat aliâ, quàm legis, pugnâ: ſumma pace & trāquillitate viuit, abſq; aduerſario, abſq; occurſu malo: incolit quadratum ſpatium itineris dierum decem, in quamcunque voles partem. Illi eſt magna vis pecoris, camelorum, aſinorū, ſeruorum, & ancillarum. Nō aliud armorum genus gerit, quàm cultrum, mactationis cauſa. Fideles ſunt, abhorrent ab oppreſſione & rapina: ſed & ſerui eorum ita fidi ſunt, vt ad inuentum in via magnum di-

uitiarum pōdus non adiiciant manus. Inter eos agunt qui adorent ignem, & accipiant in vxores matres ſororésve. Non illic eſt in vſu cultura terræ: non metunt, non colunt vineas, ſed omnia argento emunt. Iudicem & principem habent Naaſon nomine: quatuor mortis genera ſenatoria exercent. Loquuntur linguâ ſanctâ, item Perſicâ, & Arabicâ.

Filij autem Zabulonis ſiti ſunt ad Pharanis montes, & ad viciniam illorum accedunt: figunt tabernacula pellicea, à prouincia Agheamiá ad flumen vſque Euphratis. Tribus Rubenis è regione eorum, à tergo eorundem Pharanis montium. Inter eos pax eſt & amor, ſimúlque procedunt in aciem, obſidēt vias, ac omnia ſpolia diuidunt, graſſantúrque per viam Perſidis & Babylonis. Dapale onus cameli apud eos duobus argenteis emitur. Loquuntur linguâ Cedaris ſeu Arabica: penes eos ſcriptura eſt, Miſná, Talmud, Agadá. Singulis ſabbatis incipiunt Homilias linguâ ſanctâ, & ſententias patrum eadem linguâ.

Ephraimus & dimidia tribus Menaſſis ibi eſt, in montibus auſtrinis, prouincia Meſugá, cuius homines tetrico ſunt vultu & ſubnigro, poſſident equos, intercipiunt itinera, nemini parcunt. Non illis aliunde victus, quàm ex præ- Interſecant, coupent les chemins.

da, ſtrenui ſunt bello, quiſque eorũ centum fundit. Tribus Symeonis & dimidia tribus Iudæ in terra Cozerimorum abſque ſumma & numero, recipiunt tributum à viginti quinque Regnis, atque pars Iſmaelitarum pendit illis tributũ. Cæterùm iuſtus hic qui ad nos venit nomine Eldad filius fuit Maali, filij Ezechielis, filij Ezechiæ, quem genuit Halon, quem Abner, quem Semaia, quẽ Hapſer, quem Oggus, quem Elcana, quem Hillel, quem Ephraimus, quem Tobia, quem Peratus, quẽ Onan, quem Naaman, quem Taamus, quẽ Tadmis, quem Onamus, quem Gaul, quem Salad, quem Calebus, quem Amramus, quem Derus, quem Abdia, quem Abrahamus Ioſephi filius, filij Moſis, filij Iacobi, filij Kephuris, filij Arielis, filij Aſcris, filij Iobi, filij Salemi, quem procreauit Elius filius Aaliebi, filij Ahiſamacis, filij Hoſmi, filij Danis, quem ſuſtulit Iacobus parens noſter. Deus optimus ter quatérque beatus in æternitatem omnem, qui has pias conſolationes declarauit nobis de fratribus noſtris decem tribubus, recolligat diſperſionem noſtram è quatuor terræ plagis in ædem ſanctuarij cum cunctis Iſraeliticis ſociis. Amen. * Miſit literas has doctor Eldad in Hiſpaniam anno 43.† Fuit autem hic plenus lege & mandatis Dei. Sibi

† Qui eſt à Chriſto 1283.

aſsidentibus à diluculo ad veſperam non deſinebat linguâ ſuâ ſenſa legis exponere idiomate ſancto. eius oratio dulcior erat melle & apum fauo. Deus benedictus dignam illi mercedem hoc & futuro ſeculo rependat. Amen.

Nam ſecundum Hebræorũ calculum, quin que annorũ millia ab orbe condito (quem ipſi numerum hodie compendij cauſa ſupprimunt) incidere in annũ Chriſti 1240. Danius igitur abhinc annos ducentos ſeptuaginta nouem fuit.

Quæ de his cæteri ſentiant teſtimonia aliquot.

HEbræi conſtanter Iudæos, quos clauſos nominant, fluuio ſabbatico tanquam mœnibus circumcludi tradunt. Noſtri magis clauſos appellari putant à montibus circumpoſitis. de his Abben Ezra in octauum caput Canticorum, Cùm congregabitur eccleſia Iſraelica, dicet reliquam adhuc eſſe ſororem vltra flumina Aethiopiæ. *Abben. Ezra.*

Elias in Tiſbite, Sabbaticus fluuius eſt, quem dicunt omnibus diebus hebdomadis, dempto ſabbato, currere & mouere immanes lapides, vt tranari non poſſit. Hæc verò cauſa, ob quam decem tribus, quæ illic interceptæ ſunt, nõ inde exeant, præſertim cùm non liceat violare ſabbatum. Vocarunt autem eum Sapientes ſabbaticum ob ceſſationem eius in ſabbato. *Elias.*

R. Moſes Ben Naamanis videtur ponere in Media aut Meſopotamia. Is enim ſcribit, citante ibidem Elia, fluuiũ ſabbaticum illum eſſe, quem ſcriptura vocat Gozan, ad quem Aſſyriorum Salmanazar vaſtata Samaria Iſraelitas tranſtuliſſe ſcribitur 4 Reg. 17. & 19. Quod fermè patrocinatur Ioſepho, cuius hæc eſt ſententia lib. 7. cap. 24. de bello Iudaico. Fluuius ſabbaticus per totam hebdomadã lapides trahit, & ſabbato quieſcit, immò verò exareſcit, ſiccúmque locum præbet, deinde quaſi nulla mutatione *R. Moſes.* *Ioſephus.*

facta, die ſequenti ſimilis exoritur. Eſt autem inter Arcas & Raphaneas regni Agrippæ ciuitates.

Plinius. Plinius lib.31.cap.2. de Nat.hiſto. In Iudæa riuus ſabbatis omnibus ſiccatur. vbi Iudeæ nomine videtur deluſus, dum non eam intelligit cui Iudæi tranſlati dedêre appellationem, ſed quæ eſt in Paleſtina.

Orontius in ſuo corde Geographico illos ſubiicit circulo arctico vltra glaciale pelagus, eíſque vndique montes circumiicit. alij collocant ad mare Caſpium, nonnulli ad Seras & Indos. Sed & noſter Danius quoſdam ponit iuxta Mediam & Perſidem, Indiam verſus, quoſdam in Aethiopia. Tam diſſecta eſt miſerorum Iudæorum ob fuſum piorum ſanguinem diſperſio. Hanc Deus ſui cum Abrahamo, Iſaaco, & Iacobo fœderis memor, ad Chriſtum Dominum noſtrum per fidem & agnitionem Euangelij colligat, & ad Eccleſiæ ſanctum concilium miſericordiæ ſuæ viſceribus ſociet. Amen.

Deo honor, laus, gloria.